Ч. 50. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem. Львів, 16. грудня 1928. Почтову належитість заплачено гуртом. Рік. II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.:

„ПРАВДА"

Львів, вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.

Телефон 4—48,

Поодиноке число коштує 20 сотик'в

ПРАВДА

ЧАСОПИС ДЛЯ НАРОДА

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ:

Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 з. 50 сот, Місячно 1 зол

ЗА КОРДОНОМ:

Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість

НЕБЕЗПЕЧНІ ДАРУНКИ

В день латинського св. Миколая у Львові редакторови „Слова польського" Антонови Скшичинському до редакції при ул. Зіморовича приніс післанець гарно запакований пакунок із листом. У листі було написано, що це дарунок від св. Миколая. Коли редактор розпаковував посилку, слідував страшний вибух. В пакунку находилася бомба, яка вибухла в руках редактора. Сила вибуху відкинула його від стола, при якім сидів. Відломки бомби поранили його на цілім тілі. Вибух знищив всю обстановку кімнати, повиривав вікна та нарушив стіни. Рівночасно зняласся в кімнаті пожежа. Від гуку вилетіли всі шиби в цілім будинку. Раненого ред. Скшичинського перевязав лікар ратункового поготівля, а пожежу згасила вогнева сторожа.

Другий подібний пакунок одержав того самого дня і в тій самій годині в Кракові редактор „Ілюстрованого Курєра" д-р Мєчислав Добія. Та цей був осторожний і пакунка не відчиняв а закликав знатока від вибухових матеріялів. Цей відчинивши обережно присланy редакторови скриночку ствердив, що находилося в ній півтора кільограма екразиту і динаміту, який завдяки тій обережности не вибух.

В обох випадках поліція розпочала остре слідство в цілі викриття, хто саме редакторам прислав так небезпечні дарунки.

Засідання Ради Ліги Націй

Дня 10. грудня зачалося в Люґано дводневне засідання Ради Ліги Націй. На цьому засіданню мають полагодити аж 33 ріжні справи. Між иншими справу звільнення Надренії та польсько-литовського спору за Вильно. До Ради Ліги вплинуло 8 жалоб від німецької меншости з горішного Шлеська проти Польщі. Ще заки засідання розпочалося — вже далися чути в пресі ріжні голоси — про те — що засідання не увінчається великими успіхами.

ВІЙНА ВИБУХЛА

В полудневій Америці вибухла війна між державами Болівією та Параґваєм. Безпосередною причиною вибуху була перепалка на границі між болівійським та параґвайським військом, яка мала місце дня 6. грудня. В перепалці тій по обох сторонах було 80 людий убитих. Крім того кількадесять Болівійців попало в ворожий полон. В дійсности ходить тут о посідання нафтових жерел, за які обі держави вели спори. Не вдалося їм мирною дорогою погодити, так вхопили за оружя. До болівійської армії, яка числить 7.500 чинних вояків зголосилося 6 тисяч охотників. Параґвайська чинна армія числить 2.500 людий. В болівійськім війську інструкторами мають бути бувші старшини і підстаршини німецької армії.

ЩЕ ОДНА „БОМБА"

Берлінський дописувач краківського „Ілюстрованого Куріера щоденного" Ґеллер, одержав також святомиколаївський дарунок. Підозріваючи, що се бомба, дав знати до поліції. Виявилося, що це ніякий вибуховий матеріял, а звичайний, запакований у пушку з консерви годинник-будильник. Жарт цей зробили йому його добрі знакомі товариші-поляки. Берлінська поліція до кількох годин їх відшукала, та за свій жарт будуть вони відповідати перед судом.

РЕВІЗІЯ КОНСТИТУЦІЇ

На засіданню Конституційної Комісії дня 6. грудня принято внесення, узгіднене більшістю всіх клюбів, про ревізію конституції. Основою ревізії мають бути зголошені внесення, як уряду так і поодиноких послів.

СІЧЕНЬ — СЕ МІСЯЦЬ ДОБРОЇ ПРЕСИ!

НЕЗНАНЕ АПОСТОЛЬСТВО

Кілька гадок під розвагу.

Бути апостолом, апостолкою то найвисше й найдостойнійше звання на сім світі. Гарне се звання збогачувати нарід матеріяльним добром у купецтві й промислі; гарне звання бути добрим політиком і вченим та розумно й чесно вести нарід до земного щастя й культури; гарне звання лікаря, що хорим і терплячим улекшує або усуває тілесні болі й терпіння, — гарне звання вчителя, що світло науки несе в людські душі.

Але понад усі ті й инші звання — найкрасше і найвисше звання се звання апостольське. І коли Ісус зійшов з небес на нашу бідну землицю, то не инше звання й не иншу задачу життя собі вибрав, а звання апостольське. Ісус став першим Апостолом Небесного Вітця, щоби всім людям нести Божу правду — і Боже життя — і мир та радість у чисті серця.

То значить: бути апостолом. Нести правду Божу, причинятися по своїм силам, щоб люди були щасливими дітьми Божими. За таких апостолів каже св. Письмо отсі величні слова: „Ті, що наставляють ближніх до праведности, ясніти будуть, мов зорі на вічні віки".

А тепер подумайте: Не кождий може бути лікарем, не кождий політиком, не кождий промисловцем чи купцем, — але кождий і кожда, богатий чи бідний, старий чи молодий, можуть бути апостолами правди й праведности. Можеш апостолувати добрим словом, добрим приміром, щирою молитвою, жертвою терпіння без нарікання. І всі ті способи апостольства вже досить знані нашим людям.

Та є ще нове апостольство, що називається

Апостольство доброї преси.

Це апостольство друкованого слова: друкованого в добрім часописі (ґазеті) і в добрій книжці.

Чи це апостольство справді нове й незнане? Ой, на жаль, так! У нашім біднім народі це апостольство так, якби цілком незнане. Трохи людий у нас розуміє й відчуває як велика то й свята справа добре, друковане слово —

і ті люди працюють, трудяться, жертвують час, сили, здоровля й гріш: кличуть, просять і взивають. А всі инші поза ними ще сплять тяжким сном і ждуть, аж... „само зробиться". Мають очі і не видять; мають уха й не чують; мають ноги й не рушаться. І нічого не роблять, щоб добре, друковане слово поширилося й закріпилося в нашім народі — і правду та мир несло й Боже життя будило.

А може не так? Подумайте трохи, добрі люди. Нас є в Галичині самих Українців-католиків около 4 міліони, а в теперішних границях Польщі є нас Українців около 7 міліонів. **Инші маленькі народи, що то й міліона одного не числять, мають свої католицькі щоденники, або й кілька щоденників — а ті щоденники мають по кількадесять тисяч передплатників.** А в нас — за стільки десятьліть мира: чи здобулися ми хочби на один правдиво християнський католицький щоденний часопис? Нема його — і не знати, коли буде.

Або такі місячники, як „Місіонар", чи „Наш Приятель" — то в инших народів, далеко менших, як наш нарід, і не богатших, — такі місячники друкуються не в кількох, чи двайцять кількох тисячах, але в сотках тисяч примірників. І якби так по правді було в нас більше розуміння, і якби ми не спали бездільно, то „Місіонар" повинен мати на саму Галичину найменше 300.000, „**Правда**" хоча з 60.000, а „Нова Зоря" бодай 25.000.

А деж тут говорити за розуміння нового апостольства, апостольства преси, коли за 31 літ, як виходить „Місіонар" — ще половина сіл у нашім краю „Місіонаря" не бачили й не мають. Чи може не мають чим заплатити? — не мають тих 20 сотиків на місяць? Ніхто того не повірить. Мають з чого заплатити передплату, моглиби в тих селах передплачувати і по кількадесять примірників, але вони „не видять", хоч мають очі — і „не чують", хоч мають уха. Не розуміють нового апостольства, апостольства преси.

Але запитаймося, чому то так важне друковане слово, чому так важне апостольство католицької преси?.... Ось Вам на нині одна-друга відповідь.

Важне друковане слово, бо

по перше: воно всюди доходить. Добра ґазета (і добра книжка) перейде ріки й моря, гори та полонини; дістанеться й у бразилійські ліси — і на широкі степи; прийде й до палати вельможі і до бідної хатини — і всюди, як вона добра, то несе правду й життя, — як зла, то заразу душі й смерть.

По друге: тому важна добра пр са, що її навіть такі прочитають, що не хотять слухати євангельського слова з уст священиків, що перед священиками втікають. І тому то добрій пресі завдячують многі люди обнову душі і радість Божих дітий.

По третє: тому так важна добра преса, що вороги Христові, апостоли діявола так невсипущо, так завзято поширюють нехристіянську злу пресу, злі ґазети, злі книжки. І в нас, у нашій країні, де ледви кілька християнських часописів з бідою живот'є — то безбарвні, пусті, злі, большевизуючі ґазети мають кількакратно більше примірників і читачів — і таким способом поширюють між нами свою лож і заразу, в наших душах і в душах нашої молодіжи. Чи не стид нам, слугам Христовим сидіти бездільно й дивитися, як слуги діявола затроюють душі так дорогі для Христа? Чи не стид нам, що не хочемо навіть стільки примірників передплачувати, що їх мають вороги Христа?

(Дальше буде.)

В справі українських шкіл

Дня 5. грудня с. р. посол Целевич виголосив на освітній комісії промову, в якій умотивував потребу нового закона про школи з українською, білоруською та литовською мовою. Найважнійші статті цего законопроєкту є слідуючі:

Основним типом державної школи для дітей української, білоруської чи литовської національности є школа з матірною мовою навчання.

В громадах, що мають більше як 50 проц. українського населення, стають істнуючі загальні державні школи школами з українською, білоруською чи литовською мовою навчання.

На випадок сумніву щодо відсотків населення під оглядом національної приналежности, рішає про мову навчання в загальній державній школі домагання батьків чи опікунів більше ніж половини дітей в шкільному віці української, білоруської чи литовської національности.

Для меншої скількости, як 20 українських, білоруських чи литовських дітей, треба в істнуючій школі з державною мовою навчання ввести обовязкову науку української, білоруської чи литовської мови як предмету.

Засадничо скількість державних загально-образуючих шкіл, учительських семинарій, фахових і фахово доповняю-

---

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ. 37

Гетьман Богданко

— Добра рада! — похвалив князь Богданко. — Підкіп буде готовий і зілля буде, а ти приготов льонт.

І зараз із вечера велів кільком козакам забратися до роботи, щоб до ранку був підкіп готовий.

Всю ніч не міг князь Богданко ока зажмурити. Аж над ранком заснув...

І сниться йому ненечка його, входить, бере його за руку, як малу дитину: „Сину мій", каже, цілуючи його, „ти вже в мети"!

Тут почув над собою голос:

— Вставай, Богданку! Підкіп готовий. Я йду закладати льонт. Може хочеш бути при цьому?

Князь Богданко зірвався на рівні ноги, став протирати очі.

— А це ти, побратиме! Добре піду з тобою.

Пішли. Станули біля отвору підкопу.

— Стріляти з усіх гармат — дав приказ князь Богданко й пояснив Покотилові: — Це на те, щоб відвернути увагу бісурмен від нашої роботи.

Загреміли гармати, та зновуж не вдіяли нічого. Тільки невеличкі оскілки муру посипалися до долу.

— Я злажу в підкіп — каже Покотило — заложу льонт.

— Добре. — каже князь Богданко.

Покотило зліз ув отвір, а князь Богданко ждав на горі біля отвору.

За хвилину Покотило видістався назад із ями на гору:

— Вже заложив міну. Усе як слід — каже — тепер треба запалити льонт

Князь Богданко подав побратимові губку й кресало.

Покотило взявся кресати огонь...

— А як ти там заложив льонт? Довго треба буде ждати на вибух.

— Льонт іде насамперед горою, а потім заходить під порох. Це на те, щоб не відразу був вибух. На вибух треба буде ждати яких три отченаші.

Викресав Покотило огонь і запалив льонт. Льонт зашипів, засвітився жаром. Жар пробіг здовж льонту та скрився в підкопі.

Покотило нахилився над підкопом і каже:

— За кілька хвилин і почуємо гук і матимемо отвір у мурі. Здобудемо город без гармат.

Та в цій хвилині загуділо, загреміло — пронісся страшний гук. Аж земля затряслася. Кинуло в гору великими камінюками й дрібними камінцями й дим знявся хмарою.

Що це?

Збіглося козацтво...

Мур вибитий так, що возом можна вїхати в город, а біля отвору лежить... руки розхрестивши... князь Богданко! Боже! Неживий, голова камінюкою розторощена. Із побратима Покотила й сліду нема. Певно й кісточка ціла не остала.

Прибіг князь Михайло Ружинський із братом Кириком, прибіг і сотник Шах і отаман Сокольський.

— Що це, що це?!

— Гетьман Богданко згинув — кажуть козаки до долу голови сумно схиливши.

У цій хвилині зза мурів із міста вибігло пятеро людей: три жінки й двох чоловіків у турецьких одягах.

Козаки заступили їм дорогу:

— Пустіть нас, ми свої ми втекли з гарему, з неволі — каже одна з жінок, найкраще зодягнена й відслонюючи лице.

— Оленка! — скрикнув князь Михайло Ружинський.

— Княгиня! — скрикнув і собі Шах — Боже, що буде?!

І всі козаки, що були близько княгині Оленки, стояли безрадно, не знали що діяти, як сказати їй про нещастя...

Аж приступив отаман Сокольський і каже:

чих шкіл з українською, білоруською чи литовською мовою навчання у відношенні до загальної скількости відносних шкіл в державі, має відповідати процентовому відношенню українського, білоруського чи литовського населення до загальної скількости населення держави.

На домагання батьків чи опікунів 20 учеників української, білоруської чи литовської народности обовязаних ходити до фахових доповняючих шкіл слід покликати до життя державну доповняючу школу з українською, білоруською чи литовською мовою навчання.

В державних школах з українською, білоруською чи литовською мовою навчання, управитель школи і учителі мають бути тої самої національности, що й діти.

Чергові арештування

В звязи з бомбовим замахом на редакцію „Слова польського" перевела поліція у Львові ряд ревізій та арештувань. Переведено ревізію в Українськім Академічнім Домі, де арештовано сорок студентів. Передержано їх на поліції пару днів, та випущено з причини браку яких небудь доказів вини. В часі, коли сиділи вони на поліції, на просьбу Української Академічної Громади інтервеніював у поліції в їх справі міроректор львівського універтитету Герстман, та українські посли Ліщинський і Кохан. Та поліція відповіла їм, що арештованих студентів звільнити не може, бо всі вони є під замітом протидержавної діяльности.

Присилайте передплату!

Зі світа

Процес Пазюка.

З кінцем січня 1929. зачнеться в Празі перед судом присяжних процес проти Пазюка. Обжаловують його за невдалий замах на польського ґенерального конзуля в Празі д-ра Любачевського та за те, що хотів підпалити домівку польського конзуляту.

В совітах кипить.

По вісткам із совітських часописів селяни зі села Михайловське спалили державне сільське господарство, при чому вбито трьох орґанізаторів тогож комуністичного господарства. В новгородськім окрузі селяни масово розоружують совітську міліцію. В декотрих селах прибувших на відпустку червеноармійців не пускають назад до військових частин. Влада всю вину тих заворушень звалює на дрібних сільських властників, яких згірдно прозивають „кулаками". В „неспокійні" округи висилає влада сильні відділи чекістів.

Зміни в чехословацькім уряді.

Місце чеського міністра скарбу д-ра Енґліша, який уступив, заняв новоіменований д-р Влясак. Його вважають найкращим знатоком чеських фінансових справ. До тепер брав він участь в орґанізованню чеського міністерства скарбу та в усіх його реформах.

Вісти з Румунії.

Новий румунський уряд узявся остро до закорінених за попередньої влади зловживань в цілім адміністраційнім апараті. В однім уряді відкрито, що син б. ґенерального секретаря Хіркулеску був записаний до платні аж на дві посади. Брав собі дві платні — а до уряду майже ніколи не показувався. „Ревного" того урядовця зараз прогнано з посади.

Французько-китайський договір.

Між Францією а Китаєм довершено провізорично торговельний договір, який ще має бути затверджений французьким урядом. Китай забезпечує Франції як найбільші торговельні привилеї. Зноваж Франція годиться на независимість Китаю у митній ділянці. Договір не доторкає політичних справ.

Війна в Авґаністані.

Афґаністанський король Амманула вернувши з поїздки по Европі між иншим і по Польщі домів, став там заводити европейські порядки. Це не подобалося його підданим і підняли бунт. Між иншим спалили царську літню палату. Амманула остро карає бунтівників. Часописи пишуть, що вдалося йому віднести кілька побід над повстанцями, які понесли великі втрати в убитих і полонених.

Упадок американських акцій.

В Нюйорку в нечуваний досі спосіб упали ціни ріжних американських акцій. Страти з тої причини виносять понад один міліярд долярів. Американські міліонери підняли зорґанізувані заходи здержання упадку тих акцій. Однак заходи ті покищо без успіху.

Велика пожежа у Франції.

В місті Ле Тукет у Франції, шаліла грізна пожежа. Вогонь знищив місцеве касино. Шкоди виносять кільканайцять міліонів франків.

— Княгине, перше всего ходімо відсіля, бо тут небезпечно...

Слова Сокольського опамятали всіх.

— Ходімо відсіля — сказав князь Михайло й узяв братову попід руку та повів її в табор.

— Ходіть і ви всі з нами— сказала княгиня до своїх товаришок і товаришів.

Коли княгиня Оленка відійшла, стали Шах і Сокольський думати, що дальше діяти.

— Перше всего — каже Сокольський треба перенести тіло гетьмана якось так, щоб козаки не бачили, в табор і зложити на його возі.

— Твоя правда, батьку-отамане, каже Шах.

І накрили дороге тіло киреєю.

Тоді Сокольський каже до всіх, що бачили все, що склалося.

— Козаки-молодці! Прохаю вас усіх, що бачили, що тут склалося, щоб покищо мовчали. Так треба, а то готово безладдя настати. Перед Турком треба вдавати, що ми дальше готовимося до здобуття твердині, а там побачимо, що треба буде робити.

А тимчасом княгиня Оленка враз із окруженням зайшла в козацький табор, в гетманський намет.

— Де мій Богданко? Ведіть мене до нього — сказала.

Тут князь Михайло взяв братову за руки й каже:

— Оленко, братово, багато ви витерпіли, багато перебули, багато перебув і він! Цей похід підготовив головно тому, щоб вас визволити.

— Знаю це — відповіла княгиня. — Та чого ви глядите на мене, князю Михайле, так якось дивно?

А князь Михайло:

— Оленко, братово! Багато ви витерпіли, та тепер треба вам іще більше сили. Божа воля в усьому...

— Що?! — скрикнула княгиня — Що?! Що склалося?! Кажіть...

— Братово, приготовтеся на найгірше... Богданко... не жиє... — каже дріжучим голосом князь Михайло.

— Не жиє!! Це не може бути, яж його сьогодні бачила з горища...

— Так, братово, не жиє! Підкладали міну під мури й він занадто наблизився. Міна вибухла й убила його.

— Аах! — скрикнула княгиня — сон, мій сон! — і впала на руки князя Михайла. Оксана й Катря кинулися рятувати її, стали прискати на неї водою.

По хвилі прийшла до себе й зараз:

— Де він, де мій Богданко, де його тіло? Ведіть мене до нього.

— Добре! — каже князь Михайло — підемо.

І всі вийшли з намету.

А козаки вже принесли тіло князя Богданка й зложили на возі та накрили киреєю.

Князь Михайло підійшов до воза й відкрив мерця.

— Ось тут він, пані-братово!...

Княгиня видісталася на віз, обняла дороге тіло руками й закликала, заридала:

— Богдане, Богданочку мій, навіщо, навіщо покинув ти мене, чому не взяв мене зі собою? Краще було, Богданочку, щоб я каралася до смерти в неволі, в потурнака Пшерембського, ніж щоб ти мав гинути. Яке мені життя без тебе! Богданочку, Богданочку мій безталанний, візьми мене зі собою.

Усі стояли біля воза зі спущеними головами й не знали, що діяти...

— Треба подумати про похорони — каже вкінці князь Михайло.

Княгиня Оленка, почувши ці слова закликала спазматично:

— Про похорони?! Так про похорони! Поховайте мене разом із ним, мені жити не треба...

— Княгине, братово, успокійтеся! У всему Божа воля! Гріх так через край віддаватися роспачеві. Требаж і вам подумати над цим, що діяти дальше... Де, та як поховати його?

Тут княгиня наче отямилася. (Д. б.)

о. СТЕФАН КОВАЛІВ

ОБІТНИЦІ СПАСИТЕЛЯ

V.

Ізаак мав двох синів: Ісава і Якова. Коли дійшов до 137 року життя, упав на силах і його очі ослабли. Він прочував вже свій недалекий конець. Перед смертю хотів ще дати свому старшому синови благословення. Він казав Ісавови піти на лови, вполювати яку звірину і приготовити її собі для їди. Після сього мав його благословити.

Коли довідався про се Яків, використав неприсутність свого брата, щоби добути для себе батьківське благословення, до котрого були привязані особливші привілеї. За порадою своеї матери Ревеки, надягнув на руки і шию козлячу кожу, щоби тим способом стати подібним до Ісава. Так прибраний забрав наготовану Ревекою поживу, приступив до сліпого Ізаака і попросив благословення. Сліпий батько дався обманити підступом свого сина і уділив йому благословення, призначене для Ісава. Хоч обманство зараз після повороту Ісава виявилося, то благословення остало таки при Якові, бо батько добачував в сій події волю Бога і не відкликував свого благословення, а Ісав мусів вдоволитися скупійшим благословенням свого батька.

І Яків і Ревека гірко відпокутували свій вчинок. Яків мусів перед розгніваним своїм братом, котрий хотів його убити, втікати до Харрану в Мезопотамії, де мешкав його вуйко Лаван. В дорозі до Харрану заскочила Якова ніч на чистім полі. Він положив собі камінь під голову і заснув. В сні видів драбину, що сягала від землі до неба, а по ній сходили і виходили ангели. На верху драбини був сам Господь Бог, котрий промовив до Якова: „Я є Бог Авраама і Бог Ізаака, твого вітця. Не бійся, землю, на котрій спиш дам тобі і твому народови. І буде твій нарід, як пісок земний і розшириться на захід і на схід, на південь і на північ, і будуть благословенні всі покоління землі через тебе і твій рід". (Бит. 28, 14). Ся пята месійна обітниця вказує, що в роді Якова шукати маємо Месію.

VI.

Яків чуючи близьку смерть, благословив своїх синів і синів Йосифа, та предсказав пророчим духом долю їх поколінь. Однак найважнійше благословення дав він четвертому синови Юді, і перелив на нього обітниці і благословення дані Авраамови, Ізаакови і Яковови. Благословлячи Юду Яків сказав: „Юдо, тебе будуть величати твої браття. Твоя рука на плечах твоїх ворогів і поклоняться перед тобою діти твого вітця... Не усунеться жезл від Юди, ані вожд з покоління його, доки не прийде той, що має бути післаний і сей є ожиданням народів". (Бит. 49, 8. 10).

Важні це слова, що їх сказав Яків до Юди. В них пророкує він, що покоління Юди буде завсіди передувати іншим поколінням. Славне се пророцтво Якова означає також час, коли Спаситель має появитись. Станеться се тоді, коли найвисша власть, означена тут виразом „жезл", устане в домі Юди, коли Жиди утратять своїх царів.

Се пророцтво Якова цілком докладно сповнилося. Бо справді покоління Юди мало завсіди найбільше значіння в народі. Через Давида прийшло воно до влади. В його землі находився Єрусалим з храмом Божим і первосвященником. Царі з Давидового роду володіли аж до вавилонської неволі, а в часі неволі верховодив також царський рід з дому Давидового. Зоровавель, котрий випровадив Ізраїльтян з вавилонської неволі, походив також з царського Давидового роду, а по повороті з неволі покоління Юди дало назву цілому народови, котрий тепер називався Юдеями, а їх край Юдея. Коли народом юдейським заволоділи Римляни і поставили над ним царем Ірода Ідумеянина, прийшов на світ Христос Спаситель.

Так отже щойно в часах, коли народився Ісус Христос, покоління Юди стратило „жезл", а до власти дійшов Ірод, муж з чужого покоління.

VII.

В ряді царів особливо важне місце займає цар і пророк Давид, названий також псальмопівцем. Він підніс Ізраїля до нечуваної до сего часу слави, переніс до Єрусалиму кивот завіта і примістив його тут на горі Сіон в новопобудованім наметі. Відтак упорядкував богослуження. Він поділив священиків і Левітів на ради та з поміж них вибрав співаків і музикантів, котрі при богослуженню співали і грали. Сам складав побожні пісні в честь Божу, звані псальмами.

Давид задумав також построїти Богу величавий храм. Але Господь Бог сказав йому через пророка Натана, що не він, а його син Соломон має збудувати храм. Давид піддався Божій волі і через ціле своє життя збирав тільки потрібний матеріял на будову храму. В нагороду за охоту збудувати храм дістав Давид від Бога обітницю, що його царський

Боротьба Ірляндії [21]

за віру, народність і волю.

Від унії (1800 р.) до смерти О'Коннела (1847.)

По знищенні Зєдинених Ірляндців забралася Англія знищити останню ознаку ірляндської окремішности — рішено звалити ірляндський парлямент.

Коли вже рішено знесення ірляндського представництва англійським парляментом, перший міністер славний Піт зайнявся підшуканням найменьше коштівного способу наклонення більшости членів низшої палати до цього політичного самовбивства. Палатою лордів він не журився, бож це була тільки англійська протестантська аристократія, що не мала інших взаємин із Ірляндією, як взаємини пана зі своїм рабом. Лорди навіть не жили в Ірляндії, звідтам брали тільки зиськи. Зате інакше було з низчою палатою. Тут Піт сподівався подвійного опору: з боку міністрів і з боку опозиції. Міністри не радо зречуться нагоди запроджувати себе.

Піт знав, що грішми все зробить, тільки жахала його велика сума, що її требаб видати на підкупство. Від непамятних часів куповано в Англії послів трьома способами: посадами, платнею й одноразовою сумою. Коли правительству не ставало посад до роздачі, творило нові й цим посадам надавало відповідні платні, не по важности посади, тільки по вартости посла. Часом посада не вдоволяла посла, тоді надавали йому кілька посад і з уповажненням продавати їх поодиноким людям. Само собою, що гроші на ці платні брали з Ірляндії й так нещасна Ірляндія сама доставляла ворогам засобів до підкупства цих, що продаючи себе, продавали Ірляндію. „Підлі платні для підлих людей!" закликав раз лорд Ґратам на повному зібранні обох палат. В останніх роках істнування ірляндського парляменту ці платні дішли до більш як міліона фунтів штерлінгів.

Урядовим аґентом у цих підкупствах був сам ірляндський віцекороль. Колиж його в Ірляндії не було, в його імені правило країною трьох лордів і вони торгувалися з послами. Звичайно порозумівалися з кількома впливовими послами. Часто умовлялися на гурт із цими нового роду підприємцями, а вони вже по своїй волі вживали ріжних можливих впливів. І так ці „підприємці" набрали великої переваги в управі Ірляндії. Віцекороль не міг нічого зробити без них, а все міг зробити при їх підпомозі.

Низша палата залежала від двох впливів: від Англії, що підкуплювала її й від лордів, що були власниками двацяти **bourgs-pourris** (виборчі кантони) і в дійсности іменували послів. Крім цего в ірляндському парляменті міг засідати тільки цей, що дав доказ, що прийняв причастя по англиканському обрядові. Так парлямент, зложений виключно з протестантів, був безнастанно в боротьбі з більшостю народу. А всеж таки, коли предложено знесення ірляндського парляменту, Ірляндія змучена та знесилена, виступила проти знесення парляменту. З трицяти двох ґрафств, двацять одно рішучо виступило проти знесення парляменту. Внесли петиції з 700.000 підписами. Хоч цей парлямент не приносив користи Ірляндії, а радше шкоду, Ірляндці виступили в його обороні, бо колиб зріклися права посідання парляменту, то зріклисяб заразом права до імени народу.

Коли в 1799 р. предложено вперше біль про унію Ґратам на чолі опозиції сильно оперся проектові міністра, і парлямент рішив задержати окремішність. Та знав Піт своїх людей. Між членами більшости були найбагатші власники, що доси могли самовладно розпоряджувати виборами. Біль про злуку сягав у їх кишеню, а вони бажали зберегти право, даватися підкуплювати. Тоді Піт заключив із власниками гидкий торг. Оцінили, кілько зиску приносив їм **bourg-pourri** й таку суму мала Англія виплатити цим,

престіл буде тревати вічно і що з його потомства буде походити Месія.

Пророк Натан в імени Бога промовив до нього так: „Не ти мені дім побудуєш, але твій син. На твоїм престолі посаджу сина і укріплю його панування на віки. Я буду йому вітцем, а він буде мені сином. Дім твій тревати буде завсіди, а твоя столиця на віки“. (II. Царств 7, 13).

Хтож є тим сином? Невжеж Соломон? Ні! Соломон не є сином Божим і заразом сином Давида. Та ніякий чоловік, ніяке царство на віки тревати не може. Тільки Господь наш Ісус Христос є Сином Бога і сином Давида і як Бог, панує на віки в небі і на землі.

*

Порівнюючи месійні обітниці, бачимо, що є вони щораз докладніші. Перша, дана Адамови, звіщає Спасителя без близшого означення. Друга вказує, що Спаситель вийде з потомків Сема. Третя, дана Авраамови, каже, що буде походити з його родини. Четверта, котру одержав Ізаак, стверджує, що від нього буде походити. Пята звіщає, що не Ісав, але Яків буде Його предком. Шеста висказана устами Якова, заповідає, що вийде з покоління Юди і то в часі, коли Жиди утратять своїх царів. Сема і остання обітниця впевняє, що буде походити з дому Давидового.

—o—

З церковних справ

Ювилей св. Отця.

Ювилейні торжества в звязи з пядесятьліттям священства теперішного Папи Пія XI. зачинаються дня 25. грудня с. р.

Союз католицької молоді.

Союз католицької італійської молоді має сьогодні 124.178 членів чинних і 86.423 аспірантів. В 1926 р. було 107.327 чинних членів і 49.685 аспірантів. Дуже багато молодців зі Союзу вступає відтак до семинаря або до монастиря.

Смерть примаса Шкотії.

Архиепископ Единбурґа, Примас Шкотії о. д-р Сміт, помер у 88 р. життя.

Фільмовий зїзд.

Фільмовий католицький зїзд відбувся на днях в Брукселі. В зїзді взяло участь 140 директорів кін. Обговорювано контролю фільму перед висвітленням, усування річей противних християнській моралі, підбір відповідного музичного репертуару і т. инше.

Чисельність віроісповідань в Зєдинених Державах.

В Зєдинених Державах майже половина мешканців не признається до ніякої релігії. Від 1916 до 1926 р. приріст осіб, котрі визнавали релігію побільшився зі 41,926.854 на 54,624.976. Найменшою релігійною сектою в 1926 р. були теозофи в Нюйорку, бо мали свій дім молитви й 55 вірних. Найсильніше віроісповідання є католицьке, воно має 18,605.003 вірних і 18.940 святинь. Баптисти мають 8,440.922 вірних, методисти менш-більш так само, лютеранів є 5,258.623, жидів 4,087.357, презвитеріянів 2,626.284 і т. д.

Що нас губить?...

(Надіслана стаття).

Десь давно, як я був ще молодий, читав я книжку, що так називалася. Не памятаю вже, хто її написав, але добра була книжка, щиру правду писала... Та я не про цю книжку хочу писати, тільки її назва пригадалась мені, як читаю наші часописи.

Як читаю їх, то тільки зойки та плачі чути — все ми бідні, ми нещасні, а вже найбільше падькають над недолею нашою селянською... Я вже не кажу про часописи цих ріжних комуністів, сельробів, і радикалів, то мабуть їх інтерес у цьому, щоб вічно кричати про селянську біду, а то й ніби щиронародні часописи теж такої заводять.

Та гей, панове редактори, не плачте так над нашою бідою, а краще навчіть нас, покажіть нам, як із цею бідою боротися, як вибитися з неї. Ми сами добре знаємо, що нам не солодко.

Ви нам додавайте духа, додавайте відваги й завзяття, а не зневірюйте нас зойками. Бо зойк, бо плач то також робота, але така робота, що не пожиток, тільки шкоду приносить.

Як я ще був малий і ходив до школи, то наш старенький учитель (нехай із Богом спочиває!), було, все каже, як яка дитина розплачеться:

Ніщо з тебе не буде, плаксію, дарма в батька, мами хліб їси! Знайте діти, життя то не жарт, тільки люде витревалі, сміливі й відважні доходять до мети, здобувають. А такі плаксії, як ось він, то навіть на погній не здатні, не тільки що з них ніщо не буде, але ще й другим будуть перепиняти та засівати зневіру.

Старенький мій учитель уже давненько в могилі, вже й я посивів, багато

що наслідком акту унії втратять цей привілей. Винагорода дійшла до велитенської суми 1,200.000 фунтів штерлінґів. Посади, пенсії й ласки ріжнородні заспокоїли власників і акт унії прийнято 26. травня 1800 р. більшістю голосів (118 проти 73).

Так сповнився законодатний злочин, що вимазавби був Ірляндію з числа европейських народів, колиб Бог відступив володарям своє власне право — відтинати гилля з дерева людства.

Ірляндія, хоч її переслідували дальше вже „по закону“ тай хоч представництво її в англійському парляменті було англиканське, остала католицька.

Ірляндці навчені минулими нещастями не хапалися вже заговорів. Навчилися вживати законного оружя, що його Анґлія мусила їм лишити — товариств і друку.

Вже в часах, коли Зєдинені Ірляндці ставили долю Ірляндії на страшну груб битв, товариство тихе, смирне, що називалося „Католицьким Комітетом“, працювало в укриттю над суспільним відродженням земляків. В 1809 р. цей Комітет вибрав собі головою сір Джона Кіофа **(Keoga)**. Він був батьком і основником спокійного аґітаторства цего товариства. А вже його наслідник Данило О'Коннел вінадав товариству силу й славу. Та всеж таки Кіоф підготовив основу, що на ній виросли слава й сила О'Коннела.

Данило О'Коннел родився 1776 р. і вчився насамперед у старого католицького священника. Пізніше батько вислав його до Франції, в Лювен, до домініканів, опісля до езуїтської колеґії в Сан-Омер. Батько прозначив його був на духовника. Був звичай в Ірляндців, що одного з синів прозначували на службу Богові. Та Данило не чув у собі покликання на священика й пішов на науку права, куди тоді щойно допустили були католиків. Але й мури трибуналу були для нього за тісні.

Тоді відбувалися скрізь по Ірляндії ріжні віча. Подався туди Данило. На вид кількатисячних слухачів, захоплених, розворушених, пізнав юнак своє покликання й уперше виступив із промовами.

Промови зачинав він звичайно цим, що єднався зі своїми обдертими слухачами, ставав немов відгуком цих почувань, що їх тоді оживлювали. Як було треба: жартував, плакав і грозив. Не вагувався навести сміховинку з календаря, калямбур, або й неглибокий дотеп. Горе оренджистові, коли який тоді йому попався, чи це був перший міністер, чи лорд, чи посол, чи власник або купець! Висміяв його, допік йому, перетряс його вчинки, вдачу, навіть його зверхній вигляд. Таким убиттям жертви О'Коннел зневолював для себе всю увагу і ставав паном слухачів. Що йно тоді переходив до задуманого питання, оживлювався все більше, відвязував хустку на шиї й кладучи широку руку на обнаженій груди, захоплювався ввесь своєю красноречивістю. Часто й дві години його голос, завдяки кріпким легеням, плавав над здвигом народу, голос усе ґрімкий і вкусливий. Свої почування висказував із таким глибоким пересвідченням і з такою рішучістю, що здавалося кожне слово, що виходило з його уст, пробирає стать і вид, що їх бачимо навіч.

І дрижить усе зібрання, а на лицях слухачів неначе в зеркалі відбивається все новий і новий вигляд О'Коннела, здається він увесь із тілом і душею перелився в слухачів.

В 1821 р. король Юрій IV. прибув ув Ірляндію. О'Коннел багато причинився до цього, що Ірляндці прийняли короля з захватом. Бачили О'Коннела, як пильно ходив у передпокої Деблінської палати й давав приклад прихильности та ввічливих заяв.

Сподівався він, що приєднає так короля для направи долі Ірляндії. Та розчарувався. Була це тільки подорож для розривки.

(Дальше буде).

—o—

пережив, багато бачив у світі — а все таки згадую ці розумні й правдиві слова його, святилисяб вони.

Я так думаю собі, що й наш нарід цілий, хоч такий великий і таку багату землю має, все тупцює позаду других народів тільки тому, що від давних давен тільки плаче тай плаче. В піснях, в наших книжках, в часописях цього плачу тай стонів повнісінько. Вони ці плачі й стони відбирають нам віру у власні сили, забирають дорогий час, ослаблюють нас.

Не плачем, не стоном добувають у світі кращу долю, а твердою завзятою працею, завзяттям, витривалістю.

То тільки дитина думає, що плачем здобуде щось. І в нерозумного батька тай неньки таки здобуває. Але розумний батько, розумна мати не уступають дітям на кождий плач, бо знають, що така дитина буде потім у життю нещаслива.

Тому ще раз, панове редактори, не вчіть нас плакати й стогнати, не плачте над нашою недолею, а вчіть нас як разом і згідно цю недолю із хати прогнати.

А ти Іване, Федьку, Романе, Степане, всі ми селяне — киньмо вже раз геть усі зойки, а закусім зуби та засучім рукави й візьмімся разом, гуртом щиро до праці над собою — читаймо багато добрих та розумних книжок, учімся як живуть і працюютть розумні народи, як кращу долю добувають. І ви жінки теж не стогніть, не плачте, не зойкайте — тільки також працюйте над собою. І чоловіки й жінки туртуйтеся в читальнях, в кооперативах, в кружках „Сільського Господаря", в українській християнській організації, дбайте про вашу господарку, щоб вона була щораз краща, щораз розумніша і ще раз кажу — читайте, читайте багато — бо наука це скарб. А вже найбільше дбайте про ваших дітей. Старайтеся, щоби з них вийшли вірні сини нашої католицької Церкви, свідомі Українці, добрі господарі, чи коли будуть чим іншим, щоб і там уміли все йти наперед. Тому нехай у кождім селі буде кружок „Рідної Школи", а при ньому дитяча бібліотека. Не дбати про дітей, про їх освіту, не великий гріх.

Ти, батьку, ти мамо маєш не тільки дати дітям їсти тай зодягнути, але й виховувати їх добре, щоб уміли собі в життю раду дати. А життя щораз тяжче, бо людей прибуває, аземлі все однаково. Тільки люде розумні, освічені та трудящі будуть горою.

Тож геть зойки, плачі й нарікання! Праця, згода, християнська любов і витривалість нехай ведуть нас. Тоді напевно прийде краща доля й кождому з нас і всьому нашому народови. А то до вас прийде тай говорити буде вам: „Які ви бідні, які нещасні!" то скажіть йому: „Геть від нас, ми це самі знаємо, нам не треба твоїх зойків!"

Такі думки навели мені зойки та плачі на нашу недолю по часописях.

Стефан Варунок.

—о—

Лік на скаженину.

З Льондону в Англії прийшла вістка, що відкрито средство, яке запобігає скаженині собак. Відкриття його довершило двох англійських лікарів. Пробного щіплення тим средством довершили вони на 1300 собаках. Проба вдалася дуже добре.

„Рідна Школа" звільнена від стемплевих оплат!

Беріться до праці !

Міністерство Скарбу рішенням з дня 4. жовтня 1928 року L. D. V. 7037/6 прихилилося до виводів рекурсу Головної Управи „Рідної Школи" проти відмовного рескрипту львівської Скарбової Палати і постановило, що Товариству „Рідній Школі" у Львові і всім його Кружкам у Львові і в краю прислугує особисте звільнення від стемплевої оплати передбачене в арт. 16 і 144 точка 1. закона з дня 1. липня 1926 року про стемплеві оплати (В. З. Р. П. ч. 98. поз. 570), в наслідок чого зголошення „Рідної Школи" про заснування її Кружків і Повітових Союзів Кружків вільні від стемплевої оплати.

Міністерство Скарбу зазначило в цьому рішенню, що вправді по думці § 5. статуту до обсягу ділання „Рідної Школи" належать між иншим також улаштовування вистав, концертів, забав, вечерниць, чайних вечерів і фестинів, одначе ця постанова не перешкаджає примінити постанови арт. 16 і 144 точка 1 закона про стемплеві оплати. Бо поминувши вже обставину, чи вичислену тут діяльність не належалоб рівнож зачислити до „освітної" діяльности, — Міністерство Скарбу стоїть на становищі, що в цілі виконання діяльности передбаченої арт. 16. закона про стемплеві оплати є необхідні матеріяльні середники та що байдуже, чи ті середники осягає Товариство чи фондація складками членів, записами і даровизнами, чи також веденням заробкових підприємств н. пр. експльоатацією рільних господарств, промислових чи торговельних підприємств, друкарні, книгарні і т. п. З постанов § 6. точки „г" улаштування вичислені в § 5. статута мають якраз на ціли узискання матеріяльних середників до виконування властивої діяльности Товариства, яка безсумнівно міститься в рамах § 16. закона про стемплеві оплати.

З огляду на те повинна хвилево припинена орґанізаційна діяльність Кружків „Рідної Школи" закипіти на ново з тим більшою силою а громадянство на місцях повинно в тому напрямі проявити як найбільшу ініціятиву.

Розуміючи підставне значіння „Рідної Школи" для життя й розвитку українського народу та його майбутнього — повинні свідомі громадяне безумовно подбати, щоби в кождій громаді повстав діяльний Кружок „Рідної Школи" та щоби кожний Українець, кожна Українка, кожне українське товариство і підприємство, кожна українська установа й орґанізація доконче стали членами „Рідної Школи". — Статути „Рідної Школи", готові подання і поучення висилає даром і оплатно Головна Управа „Рідної Школи" у Львові, Ринок 10. На 2 зол. річної членської вкладки стати чейже кождого, а незаможним селянам і робітникам знижено навіть членську вкладку до „Рідної Школи" до 1 золотого на рік. Отже закладаймо Кружки і горнімся під прапор „Рідної Школи", бо в орґанізації і єдности наша сила, бо в рідній школі — наша будучність !

З думок дядька Наума

про священиків

В краю бувало часто таке, що „пан", або „панич" із „самого Львова" заїхав просто на приходство до священика, там переночував, поснідав, пообідав, а по обіді пішов на віче чи на збори і тогосамого священика, що його угостив, очернив від голови до пят.

*

Аж жаль подумати. Усю національну роботу по селах і місточках робили і роблять наші священики, а замісць признання і вдяки вислухують тільки тай вичитують повно грязюки на себе і цілий священичий стан.

*

Навіть дітваки студентики, пробували доказати свою поступовість тим, коли могли „переїхатись на попах", чи у читальні, чи в приватній розмові з людьми.

*

Під матеріяльним оглядом священичий стан стоїть позаду всіх других з тоюсамою кваліфікацією. Всі становища, що вимагають університетських студій, дають далеко більший заробок, ніж становище священика.

*

Який солодкий той „попівський хліб", то видно з того, що майже ніякий попівський син не іде до семинара, а майже завсіди шукає світського хліба у місті, де більше всяких вигод і де є всякі установи для культурного й товариського життя.

*

Наші люди міркують, що вже певне для священиків рай. Чому вони не хотять порівнати священичих доходів з доходами лікаря, адвоката, а хочби з доходами латинських священиків.

*

Священик є духовним вітцем у своїй парохії але це не перешкоджує нераз духовним дітям уважати кождого, хто приязний для священика, за „непоступового". Найбільшу популярність в парохії мають ті люди, що вміють налити горячого сала за шкіру Духовному вітцеви.

*

І це справді аж диво, пощо ті люди, що завсіди виступають проти священика та Церкви, нащо вони називають себе християнами та належать до парохії? Як їм не любиться священик, тільки тому, що він „піп", так чого-ж бути членом парохії? Хиба на те, аби показати свою злобу і робити замішання між людьми.

*

Маємо досить ворогів Католицької Церкви, а навіть потайних і отвертих ворогів християнства і віри в Бога, які уживають всіх способів, щоби підірвати релігійність з нашого народу. Одним з тих засобів є: „Поразь пастиря, а розійдуться вівці", цебто: Відбери довіре до священиків, а тоді люди втратять віру в ту науку, яку проповідують по церквах. Чи віруючі люди, з яких складаються парохії, мають допомагати тій розвальній роботі безбожників?

*

Священик мусить мати повну свободу в релігійному проводі парохії, щоби не оглядатись на всі боки в голошенню науки віри і обичаїв Христових. Хто бажає учинити священика рабом, який тільки хвалив би честилюбивих парохіян, а мовчав би на усе зло, яке твориться в громаді, той хоче морального розкладу нашої суспільности. На те і є священики, аби остерігати перед блудами і гріхами та показувати тверду дорогу християнських обовязків.

—о—

Ще про голод на Радянській Україні

Вістки про голод на Україні не вмовкають.

Російський часопис „Разсвет" доносить, що з огляду на неврожай на Херсонщині більшовицьке правительство сильно стривожене. Невдоволення серед народу велике, а голод це найпевніший союзник заворушень. Щоб якось заспокоїти нарід, правительство шукає роботи головно для кольоністів.

Останні урядові вісти з Радянщини доносять, що голод на Україні не тільки „грозить", але вже й є! Поки-що розвозять між голодних теплу страву воєнно-полеві кухні. Та це капля в морі, хоч більшовики хваляться, що ці кухні кормлять 880 тисяч людей. Та хоч би воно й правда, то вже тепер голодує на Україні 8 мілїонів населення — значить, тільки десята частина дістає теплу юшку. На прокормлення голодних уже тепер треба бодай 100 мілїонів карбованців. А їх нема. Не має більшовицька влада ні грошей, ні збіжа. Харківський уряд приказав громадським установам видати зі своїх фондів 24 мілїони карбованців. Та з порожнього не наллєш, ці установи не мають готівки в касах.

А тут із кожним днем положення гірше. Голодує ввесь південь України. Округи: одеська, миколаївська, херсонська, дніпропетровська, зіновіївська, першотравнева, мелітопільська, запоріжська, кремянчуцька, молдавська вже давно не мають хліба. А цеж що йно осінь. А що буде в зимі, на весну?

Як помогти, як накормити голодних, коли все збіже й гроші з України забрало московське правительство на заграничну аґітацію на ширення там революції?! Гроші ці викинули більшовики в болото, бо революції за границею не зробили нігде — зате в себе дома довели до голоду. Ось така незавидна доля нашого народу під владою антихриста, жидівсько-московських червоних цариків. Страшна тюрма в чрезвичайці, розстріли невинних людей і ще страшніша голодова смерть — отсе дар більшовицької влади Україні.

Рай тай годі!

—о—

Позірна смерть

На останнім лікарськім конґресі у Вашинґтоні викликав серед слухачів велике зацікавлення відчит лікаря Бравна, що обговорював случаї позірної смерти. Цей американський вчений додав до свого викладу ряд стверджених лікарями трагічних случаїв — лікарських помилок, які ствердили смерть, а потім показалося, що заходив тяжкий сон. В 1922 році умерла в однім мексиканськім місточку жінка бідного фармера. Лікарі ствердили смерть і жінку поховано по 24 годинах. В кілька тижнів по похороні фармер почав будувати родинний гробовець, тож мусів вибрати зі землі трупа недавно помершої жінки, щоби перенести його до нового гробівця. Як отворено домовину показалося, що труп не лежав так, як його поховано. Все убрання було пірване в шматки і це свідчило, що жінка не була умерла, тільки попала в глубокий сон, аж відтак в землі задусилася.

Другий подібний случай закінчився щасливійше. Одному богатому купцеви померла жінка, яку поховано з прегарним дорогим брилянтовим перстенем. Її слуга постановив закрастися до гробівця та стягнути померші перстень. Другої ночі по похороні вліз він до гробівця, підняв віко домовини та став стягати перстень з пальця. Якжеж здивувався, коли померша нечайно піднялася. Переляканий злодій втік, а небіжку знайдено на другий день зімлілу перед гробівцем. Привернено її до памяти й опісля жила та жінка ще довгі роки. Подібних случаїв позірної смерти навів учений багато.

Страх перед позірною смертю є серед Американців так великий, що часто хорониться помершого з електричним дзвінком, полученим з мешканням цвинтарного сторожа. В Німеччині натомісць були случаї, що померших ховано з телефонічним апаратом, який був рівнож получений з мешканням сторожа.

—о—

Котюзі по заслузі

Отся народня приповідка дуже пристала тепер — знаєте до кого? — до „Громадського Голосу". В попередньому числі „Правди" подали ми, що суд засудив відповідального редактора „Громадського Голосу" за подання в часописі неправдивих вістей про о. Теліщука, пароха в Потоці під Рогатином, за очорнення його.

Це заслужена кара для „Громадського Голосу", бо він не від сьогодні виписує неможливі речі на священиків. Нема майже числа, де не булоб напасти на якогось священика. Так і видно, що редакція цего безбожного часопису тільки й є на це, щоб нападати й очорнювати духовенство. І в розмаху навіть не розбирає, що містить, чи воно правдиве, чи видумка. А нераз може й знає, що воно неправда, але в ненависти до священства містить і свідому неправду. Думає собі: „Хоч воно й неправда, а всеж таки найдуться люде, що повірять тай священики люде спокійні, хоч і прочитає котрий у часописі напасть і брехню на себе, махне тільки рукою, не скаржить редакції перед суд".

І лилися очорнювання й брехні з „Громадського Голосу" й інших, як от „Сельроб", як помиї з помийниці. — лилися безкарно. Тому добре сталося, що найшовся священик, який не стерпів цього й за брехню завдав редакцію „Громадського Голосу" перед суд. Тепер буде мати нагоду редакція „Громадського Голосу" роздумувати над правдою приповідки: „Брехнею й світ перейдеш, та назад не вернеш!" І чейже отямляться й він і інші безбожні часописи, що годі дальше безкарно очорнювати.

Треба тільки, щоб усі, кого тільки напастує тай очорнює, чи „Громадський Голос", чи який небудь інший часопис із його безбожної кампанії — зараз перед суд. Нехай світ знає, як і чим воюють радикали, сельроби й їм подібні.

Годі довше терпіти брехні та очорнювання.

—о—

Дописи

ЧИЖИКІВ. В Чижикові відбулися загальні збори читальні „Просвіти". — Вибрано виділ з самих свідомих людий. Головою вибрано о. Володимира Тимяка. З головного Виділу делеґаткою була п. Соколовська, дуже гарно промовляла, всім подобалася її бесіда. Її донечка деклямувала „Дзвони" так гарно, що богато старих людий мали слези в очах. — Членів в читальні є 200. — Закуплено книжок до бібліотеки за 100 зл. Куплено образ „Вїзд Хмельницького" і 2 образи Серця Ісуса і Марії за 25 зл.

Пос. Іван Ліщинський мав посольське справозданнє. Людий зібралося богато. Справоздателя вислухали з увагою і одобрили парляментарну діяльність Укр. Клюбу в Варшаві. Декотрі нарікали перед п. Послом, що дрова по лісах з кожним тижнем дорожіють. Нині коштує сяг дров 100 зл. т. є. більше як 2 кірці пшениці — а перед війною купив християнин за 1 корець. — Були в нас і вибори до громадської ради, вибрано 10 радикалів, 3 поляків і 11 ундистів. Через читальню люди поступово господарять, збіже садять, молотять моторами. — Менше пють парубки, а старші майже не пють. Налогових пяків нема. Від двох літ не видно, щоби хто йшов через село і „заганяв качки". За те люди горнуться до читальні і до церкви. На св. Миколая дають представленє для дітий.

З цего можете мати образ, кілько може зробити праця одного священика на селі.

Були і внас ревізії по хатах довкола читальні і в місцевого учителя — шукали за Сурмою, та не знайшли.

В Підберезцях розвязали читальню Просвіти за 1. листопадові маніфестації. От такі то в глухім куті новини.

Василь Правдолюб.

—о—

Збірка на українських інвалідів

у станиславівському воєвідстві теж заборонена.

Третя з черги заборона збірки добровільних жертв на допомогу Українським Інвалідам надійшла зі станиславівського воєвідства. Подаємо дещо до висвітлення цеї заборони.

„Українське Товариство Допомоги Інвалідам" у Львові поданням до воєвідства внесеним ще *6. липня* ц. р. просило дозволу перевести збірку в листопаді ц. р. На це прохання надійшла відмовна відповідь щойно *29. листопада* ц. р. Відповідь датована *24. жовтня* 1928, Ч. ВП,

4067/28. Воєвідський уряд у Станиславові мотивує заборону так само, як і львівський та тернопільський уряд, а саме, що листопад занятий для збірок инших місцевих товариств та інституцій.

Не вміємо ніяк пояснити надзвичайної проволоки в полагодженню цеї справи.

Віримо одначе, що Українське громадянство, хоча й перетяжене вольними й невольними данинами й жертвами, складе Всенародній Дар Українським Інвалідам у десятиліття визвольних змагань і що ця заборона не причиниться до погіршення становища зломаних у нерівнім змаганню борців.

Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові, вул. Руська 3 II.

—o—

Цікава всячина

Зі споминів священика, учасника виправи до північного бігуна.

Ректор Григоріянського університету в Римі о. Джян Францескі, якого святійший Отець Пій XI. вислав був на північний бігун з науковою експедицією гр. Нобіле, оголосив недавно друком свої спомини. В тих споминах згадує він за релігійне життя своїх товаришів подорожи. І так за них пише: „Червоне шатро ґрафа Нобіле було на підбігунових ледах, в часі вижидання ратунку, головним осередком спільної молитви. В тім шатрі приміщено образ Преч. Діви Марії з Льорето Се Заступниця усіх італійських летунів. Біля Неї ми збиралися кождого дня, а обяв віри у всіх був надзвичайний.. Але передусім подиву гідна була віра п. Заппіса і п. Маріяно, яких після повороту вороги найбільше оклеветали. Ті два мужі найтяжші труди на себе брали, на найстрашніші небезпеки наражались, а свої терпіння осолоджували неустанними набоженствами, блукаючи між ледяними горами з молитвенником у руках.

(К. Пр.).

—o—

Важне для господарів

Саджа як погній.

Що саджа є добрим погноєм, про се мабуть не кождий знає. Тому то лише дуже мало хліборобів уміє як слід оцінити і використати сей добрий навіз. Звичайно викидають саджу враз зі сміттям і зовсім її не зужитковують. Ужиткова вартість саджі полягає ще й у тім, що вона нищить всілякі шкідливі комахи в городі. На грядках посипаних саджею не появляється ніколи пр. блошка (стрибка капустянка), яка робить значні шкоди в городах.

Хотячи приладити зі саджі добрий погній під ярину, належить змішати саджу з такою самою кількістю вапна та з більшою кількістю землі і сю мішанку полишити на кілька тижнів в спокою. Відтак треба сей погній, заки прийде час його зужиткования, раз або два рази перекопати. В сей спосіб приладжену мішанку можна на весну уживати як добрий навіз під кожду ярину. Саджу можна рівнож уживати з добрим успіхом до навоження овочевих дерев і сіножатий.

НОВИНКИ

Нагорода за виявлення убийника. В Сокільниках під Львовом хтось убив серед ночі вистрілом із револьвера патрулюючого поліцая Станкевича. В убийстві підозрівають місцевих мазурських парубків, які відгрожувалися убитому. В Сокільниках, чисто — польським та звісним із кривавих подвигів місцевого парубоцтва селі, тому два роки замордовано поліцая. Тому, що досі не відкрито, хто вбив Станкевича, поліція визначила 2 тисячі золотих нагороди тому, хто виявить убийника.

Завалилася камениця. В Лодзі, в Польщі завалилася новозбудована триповерхова камениця. В часі катастрофи згинув робітник Якубовський. Гук падаючих мурів був так сильний, що працюючі в сусідній фабриці робітники в страшнім переполоху покинули працю думаючи. що валиться фабрика. Щораз більше валяться в останніх роках нові камениці. Причиною того є без сумніву несовісність будівничих, які недбало ведуть будови та вживають до них лихих матеріялів.

Під колесами самоходу. У Львові на вул. Коперника попав під Колеса самоходу 70 літний Болеслав Гукалінський. Нещасний старець відніс тяжкі рани. Необачного шофера арештовано.

Пожежа під Тарновом. В селі Воля під Тарновом шаліла велика пожежа. Вогонь, що вибух в однім обійстю, перекинувся на сусідні будинки. Згоріло пару господарств.

Неясна справа. Поліція арештувала Володимира Чоловського, токаря, який мав намовляти кількох вуличників, щоби ті витовкли камінням шиби в домівці совітського консуляту у Львові. Мав він обіцяти вуличникам по 2 золотих, коли вибють шиби. Арештований Чоловський відмовляє всяких зізнань, та й ціла та справа дуже загадочна.

Злодії гуляють. Як у Львові так і в цілім краю в нечуваний спосіб розгулялися злодії. Кождого дня у Львові зголошують по кілька вломів та грабунків. В однім дні невислідженi злодії вломилися у Львові до мешкань: Зіґманової при вул. св. Миколая, Макса Ґріна при площі св. Теодора, Сари Пінкас при вул. Волинській. Крім того вломилися і розграбили склепи: Мінцерової при вул. Рутовського та Пістинера при вул. Замарстинівській. Також намагалися через канал підкопатися до склепу з футрами Фіша в середмістю та люди сполошили їх. І таке буває день в день. Гуляють злодії безкарно, користаючи з того, що вся поліція занята політичними справами. випадку.

Трамваєвий випадок. В Лодзі зударилися з великою силою два трамваєві вози. Оба вози вискочили зі шин. Керманич і 14 пасажерів віднесло важкі рани. Поліція розслідже причину того

Збіжа. Пшениця двірська 46 00—47 00, пшениця селянська 44·00—45·00, жито галицьке 34·75—35·75, ячмінь ґалицький броварняний 34·50—35.50, ячмінь на мливо 26·50—27·50, ячмінь пастівний 35·50 36·50, овес галицький 29·25—30·25, кукурудза румунська 44·00—44·50, бараболя промислова 4·75—5·00, фасоля біла 75·00—100·00, фасоля колірова 50·00—55·00, фасоля краса 65·00 75·00, горох пів-Вікторія 45·00—55 00, горох пільний 37·00 39·00, бобик 32·75—35·75, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 38·00—39·00, сіно солодке краєве прасоване 18·00—20·00, солома прасована 8·00—9·00, гречка 33·75 34 75, льон 72·00 74·00, лубінь синій 21·50—22·50, ріпак озимий 70 00—72·00, мука пшенична 65 прц. 72·00 73·00, мука житна 70 прц. 51 00—51·00, ґрисік кукурудзяний 69·00—70·00, мука кукурудзяна 49 00—51·00, отруби житні 23·50—24·00, крупи гречані 63·50—76·50, пшоно 80 00—82·00, крупи ячмінні 48·25—50·75 пенцак 48·00—50·00, просо краєве 43·50—44·50, макухи льняні 49·00—50·00, конюшина краєва 177·00—187·00, мак синій 115·00—125, мак сивий 90·00 100·00. Мішки ютові виробу Єтрадом Варта 1·68—1·72, мішки уживані добрі 1·38—1·42

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Гр-кат. Уряд Парохіяльний в Маластові п. п. Ропиця руська потребує чесного з добрим голосом безженного дяка. Зголошення враз із поданням услівій слати на адресу Парохіяльного Уряду. 1—1

ФЕДЬО КУБАЙ син Федя, уроджений в 1898 р. в Бистрім, повіт Старий Самбір, уневажнює згублену військову книжочку, видану йому через П. К. У. в Самборі 1923 р. 3—3

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький. З друкарні Вид. Сп. „Діло", Львів, Ринок 10.